

СИЛАБУС

курсу «СТРАХОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

Галузь знань 07 Управління та адміністрування
Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Освітня програма «Фінанси, митна та податкова справа»

Факультет/ кафедра, за якою закріплена дисципліна		Факультет управління фінансами та бізнесу/ кафедра фінансового менеджменту	
Ступінь вищої освіти		Магістр	
Статус дисципліни		Нормативна навчальна дисципліна	
Семестр		Другий	
Форма навчання		Денна	
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС/загальна кількість годин		4 кредити/120 годин	
Викладачі дисципліни		Гринчишин Ярослав Миколайович <i>к.е.н., доцент</i>	
Контактна інформація про викладача		Профайл викладача курсу: https://financial.lnu.edu.ua/employee/hrynchyshyn-yaroslav-mykolajovych Електронна пошта: yaroslav.hrynchyshyn@lnu.edu.ua Телефон: (067) 92-48-057	
Консультації з питань вивчення дисципліни		Середа: 14.00-15.00 год. (вул. Медової Печери, 53, ауд. 114)	
Мова викладання		Українська	
Сторінка курсу			

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Коротка анотація дисципліни	<p>«Страховий менеджмент» є обов'язковою компонентою освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування» зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», яка націлена на формування професійних компетентностей у здобувачів вищої освіти за другим (магістерським) рівнем. В процесі вивчення навчальної дисципліни студенти отримують теоретичні знання з розробки та реалізації управлінських рішень, що забезпечують раціональне формування й використання потенціалу страхових компаній, гармонізацію фінансових інтересів споживачів страхових послуг, власників і персоналу страхового бізнесу, посередників і держави, набувають необхідних фахових компетентностей для подальшого використання здобутих знань і навичок у практичній діяльності в установах страхового сектора.</p>
Мета дисципліни	<p>Предметом вивчення дисципліни «Страховий менеджмент» є відносини, що виникають у процесі управління формуванням, розподілом та використанням фондів страхових компаній при наданні страхових послуг.</p> <p>Метою вивчення дисципліни «Страховий менеджмент» є формування у студентів знань з підготовки та реалізації управлінських рішень, що забезпечують раціональне формування й використання потенціалу страхових компаній і гармонізацію фінансових інтересів споживачів страхових послуг, власників і персоналу страхових компаній, посередників та держави.</p>

	<p>Завдання вивчення дисципліни «Страховий менеджмент» полягають у:</p> <ul style="list-style-type: none"> – вивченні сутності, ролі та механізму управління страховою діяльністю; – вивченні засобів організації та розвитку страхової компанії й регулювання страхової діяльності; – опануванні основних напрямків управління страховою діяльністю на основі вітчизняного та зарубіжного досвіду; – набутті практичних навичок планування та прийняття управлінських рішень при здійсненні страхування, перестраховування та інвестиційної діяльності страхових компаній.
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Про страхування: Закон України від 7 березня 1996 р. № 85/96-вр. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/85/96 2. Про акціонерні товариства: Закон України від 17.08.2008 р. № 514-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17 3. Алескерова Ю. В., Салькова І. Ю., Федоришина Л. І. Страховий менеджмент : підручник. Вінниця : ВНАУ, 2019. 294 с. 4. Аранчій В. І., Остапенко О. М., Остапенко Т. М.. Страховий менеджмент: навч. посіб. Полтава: ПДАА, 2018. 252 с. 5. Ненно І. М. Страховий менеджмент : навч. посіб. Харків : Бурун Книга, 2011. 223 с. 6. Плиса В. Й. Страховий менеджмент : навч. посіб. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2014. 377 с. 7. Слободянюк Н.О. Страховий менеджмент: конспект лекцій. Кривий Ріг, 2016. 165 с. 8. Сокиринська І. Г., Журавльова Т.О., Аберніхіна І.Г.. Страховий менеджмент: навч. посіб. Дніпропетровськ: Пороги, 2016. 301с. 9. Страховий менеджмент: підручник / Осадець С.С. та ін.; за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. С.С. Осадця. Київ: КНЕУ, 2011. 333 с. 10. Супрун А. А., Супрун Н. В. Страховий менеджмент : навч. посіб. Львів : Магнолія-2006, 2011. 301 с. 11. Шишпанова Н. О. Страховий менеджмент: опорний конспект лекцій. Миколаїв, 2017. 169 с. 12. Шірінян Л. В. Страховий менеджмент: конспект лекцій. Київ: НУХТ, 2014. 143 с.
<p>Обсяг курсу</p>	<p>Аудиторні години: 48 годин <i>з них:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - лекції 32 години - семінарські/практичні заняття 16 годин - самостійна робота 50 годин - індивідуальна робота 22 години
<p>Компетентності та програмні результати навчання</p>	<p style="text-align: center;">Загальні компетентності (ЗК)</p> <p>ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК03. Здатність планувати та управляти часом.</p> <p>ЗК05. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p>ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК10. Здатність працювати у команді.</p> <p>ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>ЗК12. Здатність працювати автономно.</p> <p style="text-align: center;">Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)</p> <p>СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку страхування за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.</p> <p>СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних систем страхування та їх структури.</p> <p>СК03. Здатність до діагностики стану страхового менеджменту.</p> <p>СК04. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач управління страховими ризиками.</p> <p>СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері регулювання страхового ринку.</p>

	<p>СК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері страхування. СК09. Здатність здійснювати ефективні комунікації. СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення. СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.</p> <p style="text-align: center;">Програмні результати навчання відповідно до освітньо-професійної (ПР)</p> <p>ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях страхування. ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи, особливості функціонування ринку страхових послуг. ПР04. Знати механізм функціонування системи страхування. ПР06. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач. ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності у сфері страхування. ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан страхування. ПР11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері страхування. ПР12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності, зокрема користувачів страхових послуг. ПР13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження процесів страхування. ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань з надання страхових послуг. ПР17. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку. ПР20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.</p>
Ключові слова	Страхувальний менеджмент, страхова організація, ресурсний потенціал, управління страховою організацією, планування, комунікації, інформаційне забезпечення, маркетингова діяльність, управління ризиками, страхові претензії, фінансовий менеджмент, грошові потоки, фінансова надійність, фінансовий моніторинг
Формат курсу	Очний Проведення лекцій, семінарських/практичних занять, консультацій.
Теми	<p>Тема 1. Сутність і значення страхового менеджменту Тема 2. Ресурсний потенціал, структура й органи управління страховою організацією Тема 3. Планування у страховій діяльності Тема 4. Комунікації та інформаційне забезпечення страхового менеджменту Тема 5. Управління маркетинговою діяльністю в страховому бізнесі Тема 6. Управління ризиками у страховій діяльності Тема 7. Урегулювання страхових претензій Тема 8. Управління грошовими потоками страховика Тема 9. Управління фінансовою надійністю страховика Тема 10. Фінансовий моніторинг у страхових організаціях</p>
Підсумковий контроль, форма	Поточний контроль / екзамен
Пререквізити	«Фінанси», «Фінанси підприємств», «Економіка підприємства», «Страхування», «Менеджмент», «Маркетинг», «Фінансовий менеджмент».
Навчальні методи та техніки, які будуть	Поєднання традиційних і нетрадиційних методів навчання з використанням інноваційних технологій: навчальна дискусія, лекції-візуалізації, семінари-дискусії, мозковий штурм, імітаційна ділова гра, захист кейсів:

використовуватися під час викладання курсу	- лекція (оглядова/тематична); - семінарські/практичні (презентація/дискусія /метод кейс-стаді/робота в малих групах).
Опитування	Опитування проводиться на семінарських/практичних заняттях у вигляді есе, вирішення кейсу, тестових завдань, доповідей та презентацій.
Питання до екзамену	<ol style="list-style-type: none"> 1. Охарактеризуйте страхування як вид підприємницької діяльності. 2. Назвіть особливості діяльності страхової компанії. 3. Які зміни відбувалися у законодавчому регулюванні страхової діяльності в Україні? 4. Якою є головна ознака поділу страхових компаній на ринку? 5. У чому полягає зміст державного нагляду за страховою діяльністю? 6. Визначте сутність страхового менеджменту. 7. Структура страхового менеджменту. 8. Як відбувається створення страхових компаній? 9. Які особливості ліцензування страхової діяльності? 10. Дайте характеристику етапів життєвого циклу страхової компанії? 11. У чому полягають особливості антикризового управління страхо-вої компанії? 12. Дайте визначення терміна "ресурсний потенціал". 13. Назвіть складові ресурсного потенціалу страховика. 14. Як можна оцінити ресурсний потенціал страхової компанії? 15. Як реалізується мотивація персоналу як функція страхового ме-неджменту? 16. Що входить до складу органів управління страховою компанією? 17. Які функції виконують наглядова рада та рада директорів? 18. Назвіть структурні підрозділи страхової компанії. 19. Що є змістом стратегічного управління страхової компанії? 20. Як формується стратегія страховика? 21. Які проблеми виникають у страхових компаній України під час роз-роблення стратегії? 22. Назвіть основні бізнес-процеси страхової компанії. 23. Як забезпечується бізнес-планування страхової компанії? 24. У чому полягають відмінності процесу бюджетування та контролінгу страховика? 25. У чому полягає мета комунікацій? 26. Назвіть етапи комунікаційного процесу. 27. Охарактеризуйте зовнішні комунікації страховика. 28. Як відбувається персоніфікований облік договорів страхування життя? 29. Яке призначення автоматизованої інформаційної системи у діяльності страхової компанії? 30. Яка роль страхової статистики у страховому менеджменті? 31. Як забезпечується страховою компанією комерційна таємниця? 32. Розкрийте сутність страхового маркетингу. 33. Назвіть види маркетингових досліджень. 34. Поясніть відмінність страхового продукту від страхової послуги. 35. Розкрийте сутність якості страхового продукту. 36. Як забезпечується якість страхової послуги? 37. Наведіть зміст плану маркетингу. 38. Послідовність розробки (модифікації) страхового продукту. 39. Як визначається ефективність системи продажів? 40. Як відбувається рекламування страхової діяльності? 41. Дайте визначення поняттю "ризик"? 42. Як класифікуються ризики у страховій діяльності? 43. Які ризики можуть бути прийняті на страхування? 44. Охарактеризуйте сутність ризикоутворюючих факторів. Наведіть приклади. 45. Що входить до андерайтингу як бізнес-процесу страховика? 46. Які існують методи оцінювання рівня ризиків? 47. Як визначається страхова премія за договором страхування? 48. Поясніть сутність антиселекції ризиків. 49. Розкрийте зміст тарифікації страхових послуг. 50. Поясніть зміст елементів структури страхового тарифу. 51. Які принципи покладені у побудову тарифної політики страховика?

	<p>52. Назвіть етапи врегулювання страхових претензій.</p> <p>53. Які дії страхувальника в разі настання страхового випадку?</p> <p>54. Яку роль відіграють аварійні комісари у врегулюванні збитків?</p> <p>55. Що входить до процедури експертизи страхового випадку?</p> <p>56. Як розраховується страхова виплата?</p> <p>57. У чому полягають відмінності в урегулюванні збитків у різних ви-дах страхування?</p> <p>58. Які існують можливості для застосування регресних позовів у страхуванні?</p> <p>59. Укажіть інструменти зменшення витрат на страхові виплати.</p> <p>60. Охарактеризуйте роботу служби врегулювання претензій.</p> <p>61. Що є грошовим потоком у страхуванні?</p> <p>62. Як класифікуються грошові потоки страхових організацій?</p> <p>63. Що входить до складу технічних резервів?</p> <p>64. У чому полягають особливості грошових потоків в операційній діяльності страховика?</p> <p>65. Що входить до складу доходів від страхової діяльності?</p> <p>66. З чого складаються витрати страховика?</p> <p>67. Які існують напрями та обмеження розміщення страхових резервів?</p> <p>68. У чому полягають особливості оподаткування страховика?</p> <p>69. Розкрийте зміст показників рентабельності страхової діяльності.</p> <p>70. Як розподіляється прибуток страховика?</p> <p>71. Що є фінансовою надійністю страховика?</p> <p>72. Поясніть взаємозв'язок понять фінансова надійність, стійкість та платоспроможність.</p> <p>73. Які існують умови забезпечення платоспроможності?</p> <p>74. Які вимоги до статутного капіталу страховика?</p> <p>75. Як впливає тарифна політика страховика на його фінансову стій-кість?</p> <p>76. Поясніть роль перестраховування у збалансуванні страхового портфеля.</p> <p>77. Охарактеризуйте сутність процесу управління ризиками страховика.</p> <p>78. Як оцінюється платоспроможність страховика?</p> <p>79. Що входить до тестів раннього попередження страховика?</p> <p>80. Чим відрізняються тести раннього попередження від стрес-тестування в перевірці рівня надійності страхової компанії?</p> <p>81. У чому особливості фінансового моніторингу страхових компаній?</p> <p>82. Як побудована система фінансового моніторингу?</p> <p>83. Що входить до завдань та обов'язків суб'єкта первинного фінан-сового моніторингу?</p> <p>84. Які існують вимоги до фахового рівня спеціалістів із фінансового моніторингу?</p> <p>85. Які фінансові операції страхової компанії підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу?</p> <p>86. Укажіть фінансові операції страхової компанії, які підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу?</p>
<p>Необхідне обладнання</p>	<p>Ноутбук, персональний комп'ютер, мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет для комунікації та опитувань, виконання домашніх завдань, виконання завдань самостійної роботи, проходження тестування (поточний, підсумковий контроль) і програмне забезпечення для роботи з освітнім контентом дисципліни та виконання передбачених видів освітньої діяльності: Microsoft Teams, Microsoft Forms, Zoom, Moodle, Microsoft Outlook.</p>
<p>Політика курсу</p>	<p>Політика щодо дедлайнів та перескладання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін; - самостійна робота включає в себе самостійне опрацювання питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс або ж були розглянуті коротко, їх поглиблене опрацювання за рекомендованою літературою, а також виконання завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу; - індивідуальну роботу студент виконує самостійно, відповідно до методичних вказівок та визначеного викладачем завдання і терміну; - ліквідація заборгованості відбувається протягом 2 тижнів після встановленого терміну у дні визначені викладачем. При цьому оцінка знижується на 10 % (якщо заборгованість не була обумовлена поважними причинами), а якщо заборгованість

виникла з поважних причин (напр., по хворобі студента) - зниження оцінки не передбачається;

- здобувачі вищої освіти мають право отримати оцінку за екзамен автоматично – у випадку, якщо впродовж семестру такі здобувачі набрали від 90-100 балів;
- здобувачі вищої освіти, після завершення аудиторних занять, мають право підвищити свій рейтинг лише під час складання іспитів (підсумкового оцінювання) за графіком екзаменаційної сесії.

Політика щодо академічної доброчесності:

- списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни студент отримує за заняття 0 балів і зобов'язаний відпрацювати таке заняття;
- під час роботи над завданнями, користуючись Інтернет-ресурсами та іншими джерелами інформації студент зобов'язаний вказати джерело, використане під час виконання завдання;
- усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 30%;
- у разі виявлення факту текстових запозичень більше 30% студент отримує за завдання 0 балів і має повторно виконати завдання, які передбачені даним си́лабусом;
- списування під час виконання завдань заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв);
- мобільні пристрої можуть бути використані лише із дозволу викладача.

Політика щодо відвідування:

- відвідування занять (лекцій, практичних, семінарських занять) є обов'язковим компонентом відвідування;
- за об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, індивідуальний графік, карантин) навчання може відбуватись в дистанційному режимі. за погодженням із керівником курсу студент може презентувати виконані завдання під час консультації викладача;
- студент, який спізнився, вважається таким, що пропустив заняття з неповажної причини з виставленням 0 балів за заняття, і при цьому має право бути присутнім на занятті;
- студенти зобов'язані дотримуватися усіх термінів визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.

Бали нараховуються за таким співвідношенням:

- практичні (семінарські)/самостійні/індивідуальна робота – 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість – **50 балів**:
практичні (семінарські)/самостійні – 40 балів;
індивідуальна робота – 10 балів.
- екзамен – 50% семестрової оцінки.

Максимальна кількість – **50 балів**

Підсумкова максимальна кількість – **100 балів**.

Таблиця оцінювання знань та компетентностей студентів

Поточний контроль								Індивідуальна робота студента	Екзамен	Разом
Теми/бали										
Теми	Теми	Теми	Теми 6-7	Тема 8	Теми 9-11	Теми 12-13	Теми 14-16			
5	5	5	5	5	5	5	5	10		
40										
50									50	100

Критерії оцінювання

Критерії оцінювання знань та компетентностей студентів за видами робіт

Види робіт	Критерії оцінювання	Оцінка
Практичні роботи/семінарські заняття	<p>Оцінку «відмінно» (максимально 5 балів за практичну роботу/семінарське заняття) студент отримує за умови відповідності виконаного завдання студентом та його усної/письмової відповіді (захисту виконаної практичної роботи). Відсутність тієї чи іншої складової знижує оцінку.</p> <p>Відмінно («5») – студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.</p>	5
	<p>Добре («4») – студент достатньо повно володіє матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.</p>	4
	<p>Задовільно («3») – студент в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.</p>	3
	<p>Незадовільно («2») – студент не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.</p>	2
	<p>Незадовільно («1») – студент частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.</p>	1
Самостійна робота	<p>Самостійна робота студентів, яка передбачена з теми поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу контролюється на семінарах та під час підсумкового семестрового контролю.</p>	
Індивідуальне навчально-дослідне завдання с (ІНДЗ)	<p>Максимальна кількість балів за розрахункову роботу розгорнутий, вичерпний виклад змісту питань; опрацювання необхідних нормативно-правових актів; використані матеріали періодичних наукових видань; посилання на опрацьовані джерела при висвітленні питань; використані матеріали з практики страхового менеджменту.</p>	10
	<p>порівняно з виконанням роботи на найвищий бал не зроблено одного з перелічених пунктів указаних вище</p>	9-10
	<p>робота недостатньо обґрунтована, використані матеріали лише підручника</p>	7-8
	<p>робота виконана не в повному обсязі, використані матеріали лише підручника</p>	5-6
	<p>індивідуальна навчально-дослідна робота не виконана</p>	1-4
ЕКЗАМЕН	<p>Екзамен як форма підсумкового контролю є обов'язковим для всіх студентів. Максимальна кількість балів за екзамен Екзаменаційний білет містить 21 завдання 3-ьох рівнів складності</p>	50

	Перший рівень (завдання 1-15) – завдання із вибором відповіді – це теоретичні питання, що мають по чотири варіанти відповідей, з яких одна є правильною. За кожне правильно виконане завдання студент одержує 1 бал (максимально 15 * 1 = 15,0 балів) .	15
	Другий рівень (завдання 16-20) – завдання з короткою відповіддю. Вважається виконаним правильно, якщо студент вірно дав відповідь на теоретичне питання з врахуванням чинного законодавства. За кожне правильно виконане завдання студенту виставляється 3 бали (максимально 5 * 3,0 = 15,0 балів) .	15
	Третій рівень (завдання 21) – практичне завдання з повним розв'язком і поясненням одержаних відповідей. В цих завданнях треба записати формули для розрахунків, послідовні та логічні дії всіх розрахунків, навести одиниці вимірювання одержаних показників і зробити належні висновки. У разі необхідності розв'язки задач супроводжувати графіками і таблицями, які необхідно оформляти відповідно до встановлених вимог. За кожне правильно виконане завдання студенту виставляється 20 балів .	20

Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється відповідно до Положення про контроль та оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у Львівському національному університеті імені Івана Франка.

Бали	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка
90-100	Студент демонструє повні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає програмі дисципліни «Страховий менеджмент», правильні і обґрунтовані дає відповіді. Вміє використати теоретичні положення дисципліни в практичних розрахунках, аналізувати та зіставляти дані і робити правильні висновки. Приймає активну участь на семінарських/практичних заняттях, дискусійних моментах лекцій та у науковій роботі (конференції, круглі столи, наукові семінари, публікація статей).	Високий Студент повністю відповідає фаховим, предметним компетентностям та програмним результатам з дисципліни «Страховий менеджмент»	Відмінно/ (А)
81-89	Студент добре володіє матеріалом, що відповідає програмі дисципліни «Страховий менеджмент», робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною.	Достатній Студент відповідає фаховим, предметним компетентностям та програмним результатам з дисципліни «Страховий менеджмент», однак під час відповідей може допускати незначні неточності.	Добре (В)
71-80	Студент в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідає програмі дисципліни «Страховий менеджмент» робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати при вирішенні типових практичних завдань, але допускає окремі неточності. Помилки у відповідях/ розв'язках/ розрахунках не є системними. Знає характеристики основних положень, що мають визначальне значення при проведенні практичних занять та виконанні індивідуальних / контрольних завдань.	Достатній Студент відповідає фаховим, предметним компетентностям та програмним результатам з дисципліни «Страховий менеджмент», однак на додаткові питання з теоретичних положень та практичних завдань відповідь не чітка і не повна.	Добре / (С)
61-70	Студент засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений програмою дисципліни «Страховий менеджмент». Розуміє основні положення, що є визначальними у курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядалися з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усунути після зауваження викладача.	Середній Студент частково відповідає фаховим, предметним компетентностям та програмним результатам з дисципліни «Страховий менеджмент» та забезпечує достатній рівень відтворення основних положень дисципліни	Задовільно / (D)
51-60	Студент має певні знання, передбачені в програмі дисципліни «Страховий менеджмент», володіє основними положеннями, що вивчаються на рівні, який визначається як мінімально допустимий. З використанням основних теоретичних положень, студент з труднощами відповідає та теоретичні питання та пояснює правила вирішення практичних /розрахункових завдань дисципліни.	Середній Студент частково відповідає фаховим, предметним компетентностям та програмним результатам з дисципліни «Страховий менеджмент» і є мінімально допустимий рівень знань у всіх складових навчальної програми дисципліни.	Задовільно / (Е)
	Студент може відтворити окремі фрагменти з курсу	Низький	Незадо-

21-50	«Страховий менеджмент», однак працював він пасивно, його відповіді під час семінарських та виконанні практичних завдань в більшості є неправильними, необґрунтованими. Розуміння матеріалу з дисципліни у студента відсутнє.	Студент відповідає окремим фаховим, предметним компетентностям та програмним результатам з дисципліни «Страховий менеджмент», однак не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни «Економіка підприємства».	вільно з можливістю повторно го складання / (FX)
0-20	Студент повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни «Страховий менеджмент». Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними.	Незадовільний Студент не відповідає фаховим, предметним компетентностям та програмним результатам з дисципліни «Страховий менеджмент» і не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни.	Незадовільно з повторним вивченням / (F)

СТРУКТУРА КУРСУ

Назва теми, опис теми, завдання для самостійної роботи	Календарний план курсу			Вид навчальної діяльності	Форми і методи навчання
	Тиждень семестру	Дата	Кількість годин		
Тема 1. Сутність і значення страхового менеджменту. 1. Необхідність і сутність страхового менеджменту. 2. Цілі і завдання страхового менеджменту. 3. Правові основи страхового менеджменту. Формування компетентностей: ЗК01, ЗК07, ЗК08, ЗК10 СК01, СК02, СК05, СК10, СК11. Результати навчання: ПР01, ПР02, ПР03, ПР07, ПР13, ПР17, ПР20 Рекомендовані джерела: 6, 12-14, 16-20 Завдання для СРС: 1. Еволюція формування поняття “страховий менеджмент”. 2. Вимоги Закону “Про страхування” до страхової діяльності. 3. Господарський кодекс України та принципи страхової діяльності.	1 тиждень	за розкладом	2	Лекція	Лекція-презентація
	1 тиждень	поза розкладом	5	Самостійна робота	Самостійна робота з навчально-методичною літературою
Тема 2.1. Ресурсний потенціал, структура й органи управління страховою організацією. 1. Сутність та складові ресурсного потенціалу страхової організації 2. Основні організаційно-правові форми здійснення страхової діяльності в Україні 3. Основні типи організаційних структур управління страхової компанії, їх переваги та недоліки Формування компетентностей: ЗК07, ЗК08, ЗК10 СК01, СК02, СК05, СК10, СК11. Результати навчання: ПР01, ПР03, ПР07, ПР12, ПР17, ПР20 Рекомендовані джерела: 6, 12-14, 16-20 Семінарське заняття за темою 1 Завдання для СРС: Поняття ефективного управління в страхових компаніях	2 тиждень	за розкладом	2	Лекція	Лекція-презентація
	2 тиждень	за розкладом	2	Семінарське заняття	Доповідь-презентація, тестування
	2 тиждень	поза розкладом	5	Самостійна робота	Самостійна робота з навчально-методичною літературою
Тема 2.2. Ресурсний потенціал, структура й органи управління страховою організацією. 1. Органи управління страховою компанією 2. Кадровий потенціал страхової компанії 3. Система оплати праці та форми мотивації в страхуванні Формування компетентностей: ЗК07, ЗК08, ЗК10, СК01, СК02, СК05, СК10, СК11. Результати навчання: ПР01, ПР03, ПР04, ПР13, ПР17, ПР20.	3 тиждень	за розкладом	2	Лекція	Лекція-презентація
	3 тиждень	поза розкладом	4		

<p><u>Рекомендовані джерела:</u> 5-7, 12-20 Завдання для СРС: <i>Бізнес-процеси страховика</i></p>					
<p>Тема 3. Планування у страховій діяльності. 1. Економічна сутність планування в менеджменті страхової діяльності та його етапи. 2. Принципи планування в менеджменті страхової діяльності. 3. Вимоги до оперативного та стратегічного планування страхової діяльності. 4. Основи бізнес-планування страхової діяльності. Структура бізнес-плану страховика. <u>Формування компетентностей:</u> ЗК07, ЗК08, ЗК10, СК01, СК02, СК05, СК10, СК11. <u>Результати навчання:</u> ПР01, ПР03, ПР04, ПР13, ПР17, ПР20. <u>Рекомендовані джерела:</u> 5-7, 12-20 Практичне заняття за темою 2 Завдання для СРС: 1. <i>Фактори, що враховують при плануванні діяльності страхових організацій.</i> 2. <i>Бюджетування в системі оперативного фінансового планування діяльності страхових організацій.</i></p>	4 тиждень	за розкладом	2	Лекція	Лекція-презентація
	4 тиждень	за розкладом	2	Практичне заняття	Навчальна дискусія, виконання завдань за варіантами
	4 тиждень	поза розкладом	4	Самостійна робота	Самостійна робота з навчально-методичною літературою
<p>Тема 4.1. Комунікації та інформаційне забезпечення страхового менеджменту. 1. Комунікації в сучасній страховій організації: сутність, елементи. 2. Сутність та етапи комунікаційного процесу 3. Звітність страхової компанії <u>Формування компетентностей:</u> ЗК02, ЗК05, ЗК07, ЗК08, ЗК12, СК03, СК04, СК05, СК06, СК10, СК11. <u>Результати навчання:</u> ПР01, ПР04, ПР06, ПР11, ПР12, ПР13, ПР16. <u>Рекомендовані джерела:</u> 5, 6, 12-20 Завдання для СРС: <i>Визначення та характеристики управлінської інформації</i></p>	5 тиждень	за розкладом	2	Лекція	Лекція-презентація
	5 тиждень	поза розкладом	4	Самостійна робота	Самостійна робота з навчально-методичною літературою
<p>Тема 4.2. Комунікації та інформаційне забезпечення страхового менеджменту. 1. Фінансові послуги на обліковому ринку. 2. Фінансові послуги на міжбанківському ринку. <u>Формування компетентностей:</u> ЗК02, ЗК05, ЗК07, ЗК08, ЗК12, СК03, СК04, СК05, СК06, СК10, СК11. <u>Результати навчання:</u> ПР01, ПР04, ПР06, ПР11, ПР12, ПР13, ПР16. <u>Рекомендовані джерела:</u> 5, 6, 12-20</p>	6 тиждень	за розкладом	2	Лекція	Лекція-презентація
	6 тиждень	за розкладом	2	Практичне заняття	Навчальна дискусія, виконання завдань за варіантами
	6 тиждень	поза розкладом	4	Самостійна робота	Самостійна робота з навчально-методичною літературою

<p>Практичне заняття за темою 3 Завдання для СРС: Зовнішні та внутрішні інформаційні джерела</p>					
<p>Тема 5.1. Управління маркетинговою діяльністю в страховому бізнесі. 1. Сутність та складові страхового маркетингу. 2. Страховий продукт як основний елемент страхового маркетингу. 3. Завдання та функції служби маркетингу страхової компанії. Формування компетентностей: ЗК02, ЗК05, ЗК07, ЗК08, ЗК12, СК01, СК03, СК04, СК05, СК06, СК10, СК11. Результати навчання: ПР01, ПР04, ПР06, ПР11, ПР12, ПР13, ПР16. Рекомендовані джерела: 6, 10, 12-20 Завдання для СРС: Управління рекламною діяльністю страхової компанії.</p>	7 тиждень	за розкладом	2	Лекція	Лекція-презентація
	7 тиждень	поза розкладом	4	Самостійна робота	Самостійна робота з навчально-методичною літературою
<p>Тема 5.2. Управління маркетинговою діяльністю в страховому бізнесі. 1. Імідж страхової компанії 2. Управління брендом страхової компанії 3. Фірмовий стиль страхової компанії Формування компетентностей: ЗК02, ЗК05, ЗК07, ЗК08, ЗК12, СК01, СК03, СК04, СК05, СК06, СК10, СК11. Результати навчання: ПР01, ПР04, ПР06, ПР11, ПР12, ПР13, ПР16. Рекомендовані джерела: 6, 10, 12-20 Практичне заняття за темою 4 Завдання для СРС: Управління відносинами страховика зі страховими посередниками</p>	8 тиждень	за розкладом	2	Лекція	Лекція-презентація
	8 тиждень	за розкладом	2	Практичне заняття	Навчальна дискусія, виконання завдань за варіантами
	8 тиждень	поза розкладом	4	Самостійна робота	Самостійна робота з навчально-методичною літературою
<p>Тема 6.1. Управління ризиками у страховій діяльності. 1. Ризик у системі управління страховою компанією. 2. Ризик-менеджмент страхової організації. 3. Ризики об'єктів страхування. Формування компетентностей: ЗК02, ЗК05, ЗК07, ЗК08, ЗК12, СК01, СК03, СК04, СК05, СК06, СК10, СК11. Результати навчання: ПР01, ПР04, ПР06, ПР11, ПР12, ПР13, ПР16. Рекомендовані джерела: 6, 12-20 Практичне заняття: Розрахунок основних показників виробничої програми. Завдання для СРС: 1. Еволюція теорії ризик-менеджменту та роль у цьому процесі страхування.</p>	9 тиждень	за розкладом	2	Лекція	Лекція-презентація
	9 тиждень	поза розкладом	4	Самостійна робота	Самостійна робота з навчально-методичною літературою

2. Законодавчі і нормативні акти України щодо управління ризиками діяльності страхової компанії.					
Тема 6.2. Управління ризиками у страховій діяльності. 1. Страховий андеррайтинг у системі ризик-менеджменту. 2. Аналіз капіталу в системі ризик-менеджменту страховика. Перестраховування в системі управління страховими ризиками Формування компетентностей: ЗК02, ЗК05, ЗК07, ЗК08, ЗК12, СК01, СК03, СК04, СК05, СК06, СК10, СК11. Результати навчання: ПР01, ПР04, ПР06, ПР11, ПР12, ПР13, ПР16. Рекомендовані джерела: 6, 12-20 Практичне заняття за темою 5 Практичне заняття: Розрахунок основних показників виробничої програми. Завдання для СРС: Напрямки розвитку вимог до управління ризиками в страховій діяльності.	10 тиждень	за розкладом	2	Лекція	Лекція-презентація
	10 тиждень	за розкладом	2	Практичне заняття	Навчальна дискусія, виконання завдань за варіантами
	10 тиждень	поза розкладом	4	Самостійна робота	Самостійна робота з навчально-методичною літературою
Тема 7. Урегулювання страхових претензій. 1. Служба врегулювання претензій: завдання та місце в страховій компанії 2. Процедура та етапи врегулювання страхових претензій 3. Врегулювання вимог страхувальника щодо страхового відшкодування шкоди 4. Порядок врегулювання вимог страхувальника щодо здійснення страхових виплат та страхового відшкодування збитків Формування компетентностей: ЗК02, ЗК05, ЗК07, ЗК08, ЗК12, СК01, СК03, СК04, СК05, СК06, СК10, СК11. Результати навчання: ПР01, ПР04, ПР06, ПР10, ПР11, ПР12, ПР13, ПР16. Рекомендовані джерела: 1, 2, 4, 6-9, 12-20 Завдання для СРС: Врегулювання претензій згідно чинного господарського законодавства.	11 тиждень	за розкладом	2	Лекція	Лекція-презентація
	11 тиждень	поза розкладом	4	Самостійна робота	Самостійна робота з навчально-методичною літературою
Тема 8. Управління грошовими потоками страховика. 1. Сутність грошових надходжень страховиків та їх класифікація. 2. Страхові премії як головне джерело надходжень страхової організації від операційної діяльності. 3. Інші надходження страховиків від операційної діяльності та їх класифікація. 4. Грошові надходження страховиків від інвестиційної та фінансової діяльності, інші доходи. Формування компетентностей: ЗК02, ЗК05, ЗК07, ЗК08, ЗК12,	біржі	за розкладом	2	лекція	Лекція-презентація
	12 тиждень	за розкладом	4	Практичне заняття	Навчальна дискусія, виконання завдань за варіантами
	12 тиждень	поза розкладом	3	Самостійна робота	Самостійна робота з навчально-методичною

<p>СК01, СК03, СК04, СК05, СК06, СК10, СК11.</p> <p>Результати навчання: ПР01, ПР04, ПР06, ПР10, ПР11, ПР12, ПР13, ПР16.</p> <p>Рекомендовані джерела: 1, 2, 4, 6-9, 12-20</p> <p>Практичне заняття за темами 6, 7</p> <p>Завдання для СРС:</p> <p>1. Відображення грошових потоків у фінансовій звітності страхових компаній.</p> <p>2. Управління формуванням та використанням прибутку в страховій діяльності.</p>					літературою
<p>Тема 9.1. Управління фінансовою надійністю страховика.</p> <p>1. Сутність та функції фінансового менеджменту страхової компанії</p> <p>2. Податковий менеджмент страхової діяльності</p> <p>2. Управління інвестиційним портфелем страхової компанії</p> <p>Формування компетентностей: ЗК07, ЗК08, ЗК10, ЗК12, СК01, СК03, СК05, СК06, СК10, СК11.</p> <p>Результати навчання: ПР01, ПР04, ПР11, ПР13, ПР17, ПР20.</p> <p>Рекомендовані джерела: 3, 5, 6, 12-20</p> <p>Практичне заняття:</p> <p><i>Розрахунок середньорічної вартості основних фондів</i></p> <p>Завдання для СРС:</p> <p><i>Закордонний досвід фінансового менеджменту страхової діяльності.</i></p>	13 тиждень	за розкладом	2	Лекція	Лекція-презентація
	13 тиждень	поза розкладом	5	Самостійна робота	Самостійна робота з навчально-методичною літературою
<p>Тема 9.2. Управління фінансовою надійністю страховика.</p> <p>1. Управління платоспроможністю страховика.</p> <p>3. Порядок визначення і розподілу прибутку страховика.</p> <p>4. Управління фінансовим станом страховика</p> <p>Формування компетентностей: ЗК07, ЗК08, ЗК10, ЗК12, СК01, СК03, СК05, СК06, СК10, СК11.</p> <p>Результати навчання: ПР01, ПР04, ПР11, ПР13, ПР17, ПР20.</p> <p>Рекомендовані джерела: 3, 5, 6, 12-20</p> <p>Практичне заняття за темою 8</p> <p>Завдання для СРС:</p> <p><i>Зміст законодавчих і нормативних актів України, що регулюють фінансову діяльність страховика.</i></p>	14 тиждень	за розкладом	2	лекція	Лекція-презентація
	14 тиждень	за розкладом	4	Практичне заняття	Навчальна дискусія, виконання завдань за варіантами
	14 тиждень	поза розкладом	5	Самостійна робота	Самостійна робота з навчально-методичною літературою
<p>Тема 10.1. Фінансовий моніторинг у страхових організаціях.</p> <p>1. Сутність фінансового контролю страхових організацій, його</p>	15 тиждень	за розкладом	2	Лекція	Лекція-презентація

<p>необхідність та значення</p> <p>2. Правове забезпечення фінансового контролю страховиків в Україні</p> <p>3. Зовнішній фінансовий контроль страхових організацій</p> <p>Формування компетентностей: ЗК08, ЗК10, СК01, СК02, СК05, СК10, СК11.</p> <p>Результати навчання: ПР01, ПР03, ПР13, ПР20, ПР20.</p> <p>Рекомендовані джерела: 3, 5, 6, 7, 8, 11-20</p> <p>Завдання для СРС:</p> <p><i>Зміст, цілі та напрямки державного регулювання фінансів страховиків</i></p>	15 тиждень	поза розкладом	5	Самостійна робота	Самостійна робота з навчально-методичною літературою
<p>Тема 10.2. Фінансовий моніторинг у страхових організаціях.</p> <p>1. Внутрішній фінансовий контроль страховиків</p> <p>2. Фінансовий моніторинг страхових організацій</p> <p>3. Контроль платоспроможності страховиків згідно директив ЄС</p> <p>Формування компетентностей: ЗК08, ЗК10, СК01, СК05, СК10, СК11.</p> <p>Результати навчання: ПР07, ПР13, ПР20.</p> <p>Рекомендовані джерела: 1-20</p> <p>Практичне заняття за темами 9, 10</p> <p>Завдання для СРС:</p> <p><i>Особливості податкового контролю страховиків</i></p>	16 тиждень	за розкладом	2	Лекція	Лекція-презентація
	16 тиждень	за розкладом	2	Практичне заняття	Навчальна дискусія, виконання завдань за варіантами
	16 тиждень	поза розкладом	5	Самостійна робота	Самостійна робота з навчально-методичною літературою